

Formeel Belastingrecht HC 5 6 oktober 2011

Privaatrechtelijke executie- en beslagrecht.

In de fiscaliteit heft men het over 'invorderen', in het privaatrecht wordt het 'incasseren' genoemd. Het hoofdartikel is: art. 3:276 BW. Dit is het fundament. Hierin staat dat de schuldeiser zijn vordering kan verhalen op alle goederen van zijn schuldenaar. Vordering betekent in dit verband geldvordering. Hij heeft de bevoegdheid om via het vermogen zijn geld binnen te krijgen. Hij heeft een verhaalsrecht. Het verhaalsrecht is verbonden aan het materiele vorderingsrecht. Dit is het vorderingsrecht dat wordt toegekend door de rest van het Burgerlijk Wetboek, maar ook door de afzonderlijke belastingwetten.

Beslag is de individuele verhaalsuitoefening van een schuldeiser. Het faillissement is het collectief uitoefenen van verhaalsrechten.

Regulering is noodzakelijk in het executierecht. Dit is nodig om alles in goede banen te leiden en wanordelijkheden te voorkomen. Men zou anders zelf, op eigen houtje kunnen gaan executeren.

Een dwangbevel levert een executoriale titel op, ook een dwangbevel van de Ontvanger die via de regels van de Invorderingswet is opgelegd. Volgens de voorschriften van het Wetboek van Rechtsvordering kan deze titel ten uitvoer worden gelegd.

In art. 430 Rv. staat genoemd dat naast het vonnis (en arrest en beschikking) ook de authentieke akte een executoriale titel oplevert.

Als er eenmaal geëxecuteerd wordt, kan een executiegeschil worden opgestart wanneer de schuldenaar het niet met de executie eens is. Dit is geregeld in art. 438 Rv. De burgerlijke rechter is de bevoegde rechter in dergelijke geschillen. De aanslag kan echter niet meer aangevochten worden. Hiervoor is een andere rechtsgang voorgeschreven. De omvang van de vordering mag niet meer worden aangevochten. Alleen de wijze, de manier waarop de executie verloopt, kan worden aangevochten. De schuldenaar kan bijv. van mening zijn dat er sprake is van misbruik van recht door te gaan executeren.

HR Ritzen/Hoekstra: wat mag de rechter nog beoordelen in een executiegeschil? Hij mag niet meer inhoudelijk op de zaak ingaan, maar hij kan de wijze van executie nog wel toetsen.

De belastingplichtige moet wel beschermd worden als een executiegeschil aanhangig wordt gemaakt. Daarom wordt gedurende het geschil de executie geschorst. De schorsing geldt van rechtswege.

NB. In het privaatrecht dient om schorsing te worden verzocht. Een daartoe strekkende eis dient bij de desbetreffende rechter te worden ingediend.

De kort geding rechter is de rechter bij uitstek voor executiegeschillen omdat er in het geval van executie vaak sprake is van spoedeisendheid.

De Ontvanger kan kiezen tussen de privaatrechtelijke weg en de fiscaalrechtelijke weg. Dit is opgenomen in art. 4:124 Awb.

De Invorderingswet biedt de Ontvanger voorrang ex art 21 Inv. Dit is een voordeel om de fiscaalrechtelijke weg te bewandelen. Voorts biedt de Invorderingswet de Ontvanger de bevoegdheid om zich te verhalen op goederen van derden. Deze goederen bevinden zich op de bodem van de schuldenaar. Dit is het bodemrecht van de fiscus. Een heel belangrijk voordeel is dat de Ontvanger zichzelf een executoriale titel kan verschaffen.

Het privaatrechtelijke executierecht geeft de Ontvanger echter een aantal extra executiemiddelen. De Ontvanger kan nu bijv. ook conservatoir beslag leggen en het faillissement van de schuldenaar aanvragen.

De Ontvanger heeft keuzevrijheid voor wat betreft de weg die hij kiest om te executeren.

Arrest Ontvanger/Himhorst. De Ontvanger had conservatoir beslag gelegd waarvoor verlov van de rechter was gekregen. De Ontvanger diende daarna een eis in de hoofdzaak in te stellen. Er moest een dagvaardingsprocedure worden gestart bij de burgerlijke rechter. De Ontvanger had dit achterwege gelaten. De rechter die oordeelde over deze zaak, achtte dat geen probleem:

Als de Inspecteur binnen de termijn de aanslag heeft vastgesteld, waartegen bezwaar en beroep mogelijk is, geeft dit voldoende waarborgen dat de vordering inderdaad bestaat. Dit kan ook als eis in de hoofdzaak worden gezien. Art. 700 lid 3 Rv is daarmee iets opgerekt.

Ook is goederenrechtelijke verhaalsexecutie mogelijk. Het voordeel hiervan is dat geen executoriale titel nodig is. Er hoeft dus niet eerst langs de rechter te worden gegaan. Een voorbeeld hiervan is het recht van parate executie van een hypotheekhouder. Er hoeft geen beslag te worden gelegd en de deurwaarder hoeft ook niet te worden ingeschakeld.

Wanneer kan er geëxecuteerd worden? Als een executoriale titel aanwezig is.

Het vonnis, de akte e.d., wat tot een executoriale titel leidt, dient een executie rechtvaardigend element te bevatten. Dit element legitimeert de executie.

Voordat daadwerkelijk tot de executie kan worden overgegaan, dient de gerechtsdeurwaarder te worden ingeschakeld (art. 434 Rv.). De Ontvanger dient een belastingdeurwaarder in te schakelen. De Ontvanger heeft dus zijn 'eigen' ambtenaar die deze zaken voor de hem regelt.

Voorts dient de executoriale titel aan de schuldenaar te worden betekend, d.w.z. bekend gemaakt en dient de schuldenaar een afschrift te worden verstrekt. De betekening geschiedt bij deurwaardersexploot. Zonder voorafgaande betekening mag er niet geëxecuteerd worden.